

REKOMENDACIJOS NAUJO KORONAVIRUSO 2019 EPIDEMIJOS METU – INKSTŲ PACIENTAMS, SVEIKATOS PRIEŽIŪROS DARBUOTOJAMS IR JŲ ŠEIMOMS/GLOBĖJAMS

pagal ISN rekomendacijas - <https://www.theisn.org/881#recommendations-for-the-novel-coronavirus-2019-epidemic>

Išverstos B ir C specialiosios dalys

Pilnas straipsnis - [https://www.kidney-international.org/article/S0085-2538\(20\)30251-9/fulltext](https://www.kidney-international.org/article/S0085-2538(20)30251-9/fulltext)

Atminkite, kad laikui bėgant informacija gali keistis

[B] COVID-19 infekcijos poveikis inkstams

Nėra duomenų, kad COVID-19 infekcija žalotų inkstus, kurie serga lengva ar vidutinio sunkumo infekcija. Tačiau kai susergama sunkia infekcijos forma ir prireikia hospitalizuoti, tarp 25-50% tiriamųjų randami pakitimai inkstuose, kaip padidėjęs šlapime baltymo ir eritrocitų kiekis. Nedidelei daliai (mažiau nei 15%) sumažėja glomerulų filtracija (ūmus inkstų pažeidimas). Ilgalaikis poveikis inkstams, išgyvenusiems po COVID-19 infekcijos, nėra žinomas.

[C] COVID-19 ir Lėtine inkstų liga sergantys pacientai

COVID-19 infekcija kelia ypatingą grėsmę LIL sergantiems pacientams, ypač dializuojamiems ir po inksto transplantacijos. Hemodializuojami pacientai gali būti švelnesnė klinikinė ligos eiga nei kitiems sergantiems COVID-19 infekcija. Kad išvengti infekcijos, pacientai po inksto persodinimo turi laikytis aukščiau išvardytų priemonių (*P.S. [A] neverstoje dalyje, bendruju*). Visi pacientai turi toliau vartoti visus vaistus paskirtomis dozėmis, įskaitant AKFI, nebent gydantys gydytojai nurodytų kitaip.

Dializuojamų pacientų priežiūros strategija

Ypatingų sunkumų COVID-19 infekcija kelia dializuojamiems pacientams, ypač hemodializuojamiems ambulatoriniuose HD centruose. Pacientai su uremija ypač pažeidžiami infekcijos ir jų tiek simptomai, tiek užkrečiamumas gali labiau įvairuoti. Be to, skirtingai nuo kitų asmenų, nors ir užsikrėtę COVID-19 infekcija, dializuojami pacientai vis vien reguliariai turi vykti į įstaigą hemodializėms. Tai didina riziką perduoti užkratą, įskaitant ir medicinos personalui bei kitiems įstaigos darbuotojams, kitiems pacientams ir visiems kontaktuojantiems asmenims.

Dializės įstaigos turėtų parengti strategijas ir protokolus infekcinės ligos užkardymui ir plitimo mažimui, kaip kasdieninę infekcijų kontrolės dalį.

COVID-19 protrūkio metu Kinijos nefrologų draugija ir Taivano nefrologų draugija neseniai parengė gaires dializės įstaigoms. Taip pat Europos inkstų asociacija (ERA-EDTA) ir Amerikos nefrologų draugija/ Ligų kontrolės centras (CDC) 10. Šių gairių santrauka pateikiama toliau.

Rekomendacijos hemodializės padaliniam

Įstaiga ir darbuotojai

1. Prie įėjimų ir laukiamųjų turėtų būti patalpinti plakatai / užrašai, nurodantys COVID-19 infekcijos simptomus.

2. Prie įėjimų ir laukiamųjų turėtų būti patalpinti plakatai / užrašai, nurodantys higienos priemonės (rankų plovimo / dezinfekavimo procedūras ir kosulio / čiaudulio etiketą).
3. Visa darbo komanda - gydytojai, slaugos personalas ir techninis personalas - turėtų būti supažindintas su naujausiomis žiniomis apie COVID-19 epidemiją, pranešimais apie infekcijos riziką, epidemijos prevencijos priemones bei vyriausybės, akademinės visuomenės ir ligoninės vadovybės gaires. Darbuotojų sąrašas turėtų būti pildomas ir saugomas gydymo įstaigoje.
4. Informacija apie kiekvieno medicinos personalo, dializuojamo paciento, jų šeimos narių, tos pačios įstaigos lankytojų ir darbe esančių asmenų keliones, profesijas, kontaktus ir grupių istoriją (TOCC) (*P.S. Travel, Occupation, Contact, and Cluster (TOCC)*) turėtų būti renkama ir reguliariai atnaujinama.
5. Naujausios priežiūros rekomendacijos ir informacija apie epidemiją turėtų būti atnaujintos ir pateiktos visam medicinos priežiūros personalui.
6. Vengti ar minimizuoti veiklų grupėse, įskaitant pasitarimus, mokymus grupėse, atvejų aptarimus.
7. Rekomenduojama, kad darbuotojai valgytų skirtingu laiku, kad kartu nepietautų. Prieš valgį reikia nusiiinti akinius, kaukes ir kepures, o rankas plauti tekančiu vandeniu. Norint sumažinti lašelių plitimą, kuo mažiau kalbėti valgymo metu.
8. Darbuotojai turėtų patys stebėti savo simptomus ir informuoti komandos vadovą, jei jiems ar jų šeimos nariams atsiranda požymių, galinčių įtarti COVID-19 infekciją.
9. Turėtų būti nustatyta asmenų, turinčių infekcijos riziką, patekimo kontrolė indentifikuojant ir užkardant jų patekimą, kūno temperatūros matavimas, rankų plovimas, tinkamų (chirurginių ar N95) kaukių dėvėjimas visos dializės metu, įrangos dezinfekavimas, aplinkos valymas, geras vėdinimas ir oro kondicionavimas.
10. Nelieskite pacientų ir nenaudokite stetoskopo, nebent tai yra būtina.

Pacientų priežiūra

1. Visiems atvykusiems dializei matuoti temperatūrą.
2. Įeinantiems į dializės skyrių, pacientams ir juos lydintiems asmenims turėtų būti suteikta dezinfekcijos priemonė, kurią galima pasinaudoti be prisilietimo („laisvų rankų“).
3. Dializės metu pacientai turėtų nevalgyti. Jie gali atsinešti specialų maistą, pavyzdžiui, saldainių, kad išvengtų hipoglikemijos.
4. Pacientai, kurie sukarščiavo ar atsirado kvėpavimo takų simptomai, prieš atvykdami turėtų paskambinti į dializės skyrių, būtų apžiūrėti atskirai nuo dializės vietos esančioje patalpoje ar vietoje ir būtų patikrinti ar nėra COVID-19 infekcijos. Pacientams, kuriems įtariama COVID-19 infekcija, 14-os dienų karantino laikotarpiu turėtų taikomas „fiksotos dializės priežiūros modelis“.
 - i. Dializės taikymo vieta: pacientai turėtų tęsti hemodializę pirminiame hemodializės centre, o ne persikeisti į kitą centrą.
 - ii. Dializės pamaina ir personalas: nekeiskite dializių pamainų ir slaugytojų personalo, kad išvengtumėte kryžminio pernešimo ir infekcijos.
 - iii. Pacientai, kuriems reikalinga kraujagyslinės prieigos operacija, turi būti prieš operaciją tikrinami dėl koronaviruso. Operacijos pacientams, kuriems yra patvirtinta ar įtariama nauja

koronavirusinė infekcija, turi būti atliekamos tam skirtoje patalpoje, kurioje yra būtina medicinos darbuotojų apsauga.

- iv. Transportas: viešuoju transportu naudotis negalima. Pacientai turėtų pasirinkti asmeniniu transportavimu ir važiuoti fiksuotais maršrutais. Transporto personalas ir palyda privalo visą laiką dėvėti chirurginio lygio arba N95 kaukes.
 - v. Visi karščiuojantys pacientai turi būti tikrinami dėl naujos koronavirusinės infekcijos ir jiems dializė turi būti atliekama paskutinę dienos pamainą, kol nebus paneigta COVID-19 infekcija.
 - vi. Patekimo į gydymo įstaigą ir dializės skyrių maršrutas: atvykimas ir išvykimas negalimas su kitais dializės pacientais. Reikėtų vengti tuo pačiu metu atvykti ir išeiti kartu su kitais pacientais. Dializės personalas turi nustatyti transportavimo maršrutus, būdus ir laiką.
 - vii. Atsargumo priemonės dializės skyriuje: pacientai neturėtų būti arti, o tarp pacientų turėtų būti bent 6 pėdos (*P.S. 1,8 metro*); gydymo ir laukimo vietose turėtų būti geras oro kondicionavimas ir vėdinimas, kad lašelių dalelės būtų pašalintos iš oro.
 - viii. Papildomas prižiūrintis personalas: visi tiesiogiai su pacientų priežiūra susiję darbuotojai turėtų naudotis visapusiška apsauga, įskaitant neperšlampamus drabužius ilgomis rankovėmis, kepure, akinius, pirštines ir medicininės kaukes (chirurgines ar aukštesnės klasės). Rankų higiena turėtų būti griežtai vykdoma.
 - ix. Dializės aparatai: įranga, kuri gali kontaktuoti su pacientais, arba galimai užteršta medžiaga, turėtų būti dezinfekuojama pagal standartinius protokolus.
5. Nustatančius dializės centruose naują patvirtintą arba labai įtariamą COVID-19 infekcijos atvejį, dezinfekcija turėtų būti atliekama nedelsiant. Vietos, kur buvo betarpiškas sąlytis su šiais pacientais, negali būti naudojamos kitiems pacientams, kol nėra išvalytos.
 6. Patvirtintų ar įtariamų pacientų, sergančių nauja koronaviruso infekcija, medicininės atliekos turi būti laikomos infekcinėmis medicinos atliekomis ir atitinkamai tvarkomos.
 7. Įtarus ar patvirtinus COVID-19 infekciją, reikia pranešti sveikatos priežiūros skyriui.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamos asmens apsaugos priemonės, reikalingos skirtingiems numatomo sąlyčio lygiams.

PERSONALO KATEGORIJA	Rankų higiena	Akių apsauga	N95 Respiratoriai	Chirurginė kaukė	Prijuostė	Chirurginis chalatas (vienkartinis)	Pirštinės (vienkartinės)
Registrotūrai	Taip						
Užsiavimas	Taip			Taip			
Sveikatos priežiūros darbuotojas * prižiūrintis pacientą (įprastinai)	Taip	Taip		Taip	Taip		Taip
Sveikatos priežiūros darbuotojas * kai skiriasi aerosoliai** pacientas labai sunkių būklių	Taip	Taip	Taip		Taip (kai nėra chirurg. chalato)	Taip	Taip
Medicininio darbuotojai	Taip			Taip	Taip		Taip
Apsauga/ durininkai	Taip			Taip (tik kai pacientai dėvėti kaukių)			

Rekomendacijos šeimos nariams ir globėjui

1. Visi kartu su dializuojamais pacientais gyvenantys šeimos nariai, privalo laikytis visų pacientams taikomų atsargumo priemonių ir taisyklių, kad būtų užkirstas kelias asmeniui (kaip aprašyta aukščiau) ir šeimai perduoti COVID-19 užkratą, kaip antai - matuoti kūno temperatūrą, gera asmens higiena, rankų plovimas. Ir skubiai pranešti apie galimai sergančius žmones.
2. Dializuojamiems pacientams, kurių šeimos narys ar globėjas yra „pagrindiniame karantine“, 14 dienų laikotarpiu dializė gali būti atliekama kaip įprasta.
3. Kai dializuojamo paciento šeimos nariui ar slaugytojui atvejis patvirtinamas, paciento kategorija turi būti atnaujinta ir gydoma pagal aukščiau minėtas rekomendacijas.

Apibendrinant galima teigti, kad COVID-19 liga, kurią sukelia naujas koronavirusas, yra didelė pasaulinė žmonių pandemija. Šios infekcijos poveikis sergantiems LIL nėra iki galo iširtas, todėl dializuojamiems pacientams, kurie, kaip įtariama, turėjo kontaktą su COVID-19, priežiūra dializėse turėtų būti atliekama laikantis griežtų protokolų, siekiant sumažinti riziką kitiems pacientams ir sveikatos priežiūros personalas, besirūpinčiam šiuo šiais pacientu.